

Η ιστορία της εικόνας του Αρχαγγέλου Μιχαήλ Μανταμάδου

/ [Πνευματικά Αποσπάσματα](#)

- Του πρωτοπρεσβύτερου Ευστράτιου Δήσσου, Ιερατικής Προϊσταμένου Ιερού Προσκυνηματικού Ναού Παμμεγίστων Ταξιαρχών Μανταμάδου Λέσβου

Φωτιά, καπνός κι άντάρα στά παράλια της Μεσογείου. Τά κουρσάρικα καράβια τῶν Σαρακηνῶν ὀργώνουν ἐλεύθερα τά καταγάλανα νερά τοῦ Αἰγαίου καί σκορποῦν τή συμφορά καί τόν ὀλεθρο στά δαντελωτά ἀκρογιάλια του. Οἱ Σαρακηνοί, σάν γύπες, ἀράζουν ὅπου μυρίζονται τροφή κι ἀνοίγουν τίς μπουκαπόρτες τους καί ξερνοῦν ὅ,τι χειρότερο μπορεῖ νά δείξει τό ἀνθρώπινο γένος. Κορμιά μαῦρα σάν τό σκοτάδι, ἀνθρώπους θεριά, τούς φοβερούς Σαρακηνοὺς, τή φοβέρα τῶν παραλίων οἰκισμῶν, τή συμφορά.

Δέν ἔχουν τίποτα τό ἱερό, δέν πιστεύουν σέ κανένα Θεό, γι' αὐτούς Θεός εἶναι τό πλιάτσικο, σύντροφός τους ὁ μπαλτάς καί τό μαχαίρι, εὐχαρίστησή τους τό ἄλικο αἷμα καί τό κρασί. Μοιάζουν πολύ τά δύο αὐτά καί τ' ἀγαποῦν ἐξίσου.

Ὅρμοῦν σάν πληγές τοῦ Φαραώ στίς παράλιες πόλεις καί τά χωριά καί σκορποῦν τήν συμφορά. Σφάζουν ἀνθρώπους καί ζωντανά. Καῖνε καί ρημάζουν στό πέρασμά

τους.

Τήν πιό μεγάλη όμως έρήμωση, τήν έπαθαν τά νησιά μας. Άπροστάτευτα καθώς ήταν καί σκορπισμένα μέσα στή γαλανή άγκαλιά του Αιγαίου, τράβηξαν πιότερο τήν προσοχή καί τή λαιμαργία τών Σαρακηνών. Οί κάτοικοι, όσοι πρόλαβαν νά γλυτώνουν, τραβήχτηκαν στό έσωτερικό γιά νά αποφύγουν τή μανία τών Σαρακηνών.

Ή Λέσβος, ένα από τά πιό όμορφα καί πλούσια νησιά μας, υπήρξε στόχος περισσότερο τών Σαρακηνών. Ίσως γιατί ή πλούσια γή της καί τό άνεπτυγμένο έμπόριο τών κατοίκων τών παραθαλασσίων συνοικισμών πού έκαμαν τά άρχοντικά σπίτια τους, νά είναι γεμάτα από γεννήματα καί πολιτικά καί βενετσιάνικα άσημικά καί χρυσαφικά, ήταν ένα μεγάλο κίνητρο γιά τούς άρπαγές.

Τήν έποχή εκείνη, τό βυζαντινό κράτος δέν μπορούσε νά άντιδράσει καί νά τούς χτυπήσει, έπειδή είχε νά κάνει μέ πολλούς καί σπουδαιότερους έχθρους, ίσως πάλι γιατί τό νησί μεγάλο καθώς είναι, καί μέ άκρογιαλιές, γεμάτες κολπίσκους, φυσικά λιμάνια, άπόμερα, άπήνεμα καί άσφαλή από τά μάτια κάθε έχθρου, νά έκανε τούς Σαρακηνούς νά τό βλέπουν μέ περισσότερη σιγουριά καί πολλές φορές σάν τόπο άνεφοδιασμοΰ καί άνάπαυλας. Γι' αυτό καί μέχρι σήμερα, πολλά τέτοια μέρη άπόμερα, από άνθρώπους καί άνέμους, μέ κολπίσκους καί άραξοβόλια, όνομάζονται Σαρακήνα, Σαρακηνιό, Σαρακονήσι κ.λπ.. Αυτές οί τοποθεσίες δέν ήταν παρά λημεριάσματα Σαρακηνών καί πήραν τήν όνομασία τούς άπ' αυτούς.

Κατά τά τέλη του Θ' αιώνα καί τίς άρχές του ΙΑ' (δηλαδή τό 900 μέ 1000) οί Σαρακηνοί ήταν στίς δόξες τους. Κανέναν δέν φοβόταν καί κανείς δέν τούς κυνηγοΰσε. Τά νησιά γι' αυτούς ήταν τσιφλίκια τους, όπόταν τούς άρεσε, έβαζαν πλώρη σ' αυτά, εκαιαν τά χωριά, εκλεβαν, σκότωναν, έρήμωναν τόν τόπο καί γέμιζαν τά καράβια τους από σκλάβους καί λάφυρα γιά τά σκλαβοπάζαρα καί τίς πλούσιες άγορές τής Άνατολής.

Σ' αυτήν άκριβώς τήν έποχή, δηλαδή τό 900 μέ 1000, ή ζωντανή παράδοση του Μανταμάδου, τοποθετεί τήν κατασκευή τής εικόνας του Άρχαγγέλου Μιχαήλ μέ αΐμα τών μοναχών πού σφαγιασθηκαν από τούς Σαρακηνούς. Ή παράδοση είναι τόσο ζωντανή καί τά γεγονότα καί οί τοποθεσίες πού αναφέρονται πραγματικές, πού θά πρέπει νά έχουν άμεση σχέση μέ τήν ιστορία. Οί αιώνες δέν κατόρθωσαν στό πέρασμά τους νά παραλείψουν ή νά προσθέσουν κάτι στά γεγονότα πού διαδραματίστηκαν τίς φοβερές εκείνες ήμέρες.

Στή θέση «Λεσβάδος» (τοποθεσία στόν Ταξιάρχη, δύο περίπου χιλιόμετρα από τό Μανταμάδο), πού έχει πάρει τήν όνομασία της από τόν πρϊωτο κάτοικο του νησιού, υπήρχε ένα Μοναστήρι πρός τιμήν τών Ταξιαρχών, πού ή ίδρυσή του χάνεται στά βάθη τών αιώνων.

Οί μοναχοί του λιγοστοί, δεκαοκτώ τόν άριθμό, κατά τήν παράδοση, τό είχαν όχυρώσει μέ τείχη καί πύργο (ο πύργος διατηρείται μέχρι σήμερα), γιά νά αποκρούουν τίς έπιδρομές τών Σαρακηνών. Καί τά κατάφεραν πάρα πολλές φορές, σέ σημείο πού ο άρχιπειρατής Σιρχάν, νά έχει τόσο πεισμηθεΐ καί θυμώσει, πού

περισσότερο από γινάτι παρά από λεηλασία ήθελε νά τό κάψει.

Ήταν άνοιξη. Ή μυροβόλος Λέσβος, φορώντας τήν καταπράσινη πλουμιστή της φορεσιά, λικνιζότανε σάν πεντάμορφη νύφη πάνω στά καταγάλανα νερά τοῦ Αἰγαίου. Ὁ βαρύς χειμώνας πέρασε ἥσυχος. Οἱ πειρατές, φοβούμενοι τόν ἄγριο θυμό τοῦ Αἰγαίου, πού τό χειμώνα εἶναι περισσότερο ἄψύς, εἶχαν ἀράξει στά λημέρια τῆς πατρίδας τους, νά γλεντήσουν τά πλιάτσικά τους, νά διορθώσουν τίς ζημιές καί νά ἐτοιμαστοῦν γιά τίς νέες τους ἐπιδρομές.

Οἱ μοναχοί, μετά ἀπό τήν ἀνάπαυλα τοῦ βαρύ χειμώνα, μέ τίς πρῶτες ἀνοιξιάτικες μέρες, ἄρχισαν τίς προετοιμασίες γιά τό Πάσχα. Τά κελιά, ἡ μεγάλη αὐλή καί ὅλοι οἱ χῶροι τοῦ Μοναστηριοῦ ἀσπρίζονταν καί ἔπαιρναν μία ἐορταστική ὄψη. Ὁ χειμώνας ἔκαμε τούς μοναχοὺς νά ξεχάσουν κάπως τούς φοβερούς πειρατές καί νά μήν προσέχουν ὅσο ἔπρεπε τή φρούρηση τοῦ Μοναστηριοῦ. Ἡ σκέψη τούς ἦταν περισσότερο δοσμένη στίς κατανυκτικές ἀκολουθίες τῆς Μ. Τεσσαρακοστῆς καί στίς προετοιμασίες γιά τό λαμπροφόρο γεγονός τῆς Ἀναστάσεως τοῦ Κυρίου.

Ὅμως οἱ Σαρακηνοί, μέ τίς πρῶτες γαληνές τῆς ἀνοιξης, σήκωσαν πανιά γιά τό Αἰγαῖο. Τό κουρσάρικό του ἀρχιπειρατῆ Σιρχᾶν, μέ σηκωμένα ὅλα του τά πανιά, πλησίαζε τίς ἀκρογιαλιές τῆς Λέσβου. Εἶχε παρακάμψει τή Μήθυμνα μέ τό ἄπαρτό της Κάστρο καί ἔβαζε πλώρη γιά τή Σαρακήνα, παραλιακή τοποθεσία τοῦ Μανταμάδου, τρία τέταρτα δρόμο περίπου ἀπό τό Μοναστήρι τῶν Ταξιαρχῶν. Ἡ ἡμέρα ἄρχιζε νά γέρνει. Ὁ ἀνοιξιάτικος λαμπερός ἥλιος κατηφόριζε γιά τίς παραδεισένιες του πορφυρές πύλες τῆς δύσης καί ἀμέτρητα χρώματα εἶχαν ἀπλωθεῖ πάνω στά καταγάλανα νερά τῆς θάλασσας.

Πάνω στό πειρατικό του, ὁ ἀρχιπειρατής Σιρχᾶν κάλεσε ὅλο τό τσοῦρμο του. Ήταν ἓνας μιγάς πελώριος, κοντά δύο μέτρα. Ἐπὶ τῶν ἡμερῶν του, ὅλη ἡ Λέσβος γνώρισε τή χειρότερη ἐρήμωση καί καταστροφή. Στάθηκε στή γέφυρα, ἀγριωπός. Τό πρόσωπό του σού θύμιζε ἄρχοντα τῆς κόλασης. Στή μύτη του καί στ' ἄφτιά τοῦ κρέμονταν χρυσοί κρίκοι, πού ἔκαναν τό μελαμψό πρόσωπό του περισσότερο χτυπητό καί ἄγριο. Τά χεῖλη τοῦ κόκκινα καί φουσκωμένα καί καθῶς μιλοῦσε φαινόταν μία σειρά μεγάλα κάτασπρα δόντια, ὅπλα φοβερά πολλές φορές καί αὐτά στή φοβερή μάχη. Τό γερακίσιο του μάτι, γιατί τό ἄλλο ἦταν πάντοτε σκεπασμένο μέ ἓνα μαῦρο πανί πού δενόταν πίσω στ' ἀριστερό του ἄφτί, ἔβγαζε σκέτη φωτιά ὅταν σέ κοιτοῦσε.

Γυμνό τό σῶμα του ἀπό τή μέση καί πάνω καί τό φαρδύ του στῆθος τό σκέπαζε κατάμαυρο σγουρό τρίχωμα. Τά χέρια του, χέρια γορίλλα, τριχωτά καί γεροδεμένα, πού ὁ μπαλτάς στά μακριά του δάκτυλα φαινόταν σά μικρό ἐργαλεῖο στά χέρια ἑνός τεχνίτη. Τή μέση του τήν ἔσφιγγε ἓνα χρωματιστό ζωνάρι, πού κρατοῦσε σφικτά καί κατακρέατα τόν μπαλτά καί τή σπάθα. Ὅταν στεριωνόταν καταμεσῆς στό τσοῦρμο του μέ τά πόδια τοῦ ἀνοιχτά, ἐξεῖχε τουλάχιστον μία σπιθαμή ἀπ' αὐτό. Ἡ φωνή του, ἓνας τηλεβόας, ἔκαμε σέ κάθε προσταγή τοῦ τό τσοῦρμο νά ζαρώνει.

«Ἀκοῦστε μέ καλά», εἶπε μέ φωνή δυνατή, «τούτη τή φορά θά μποῦμε μέσα στό

μοναστήρι. Όλα είναι δικά σας. Κάψτε, ρημάξτε, λεηλατήστε, κάντε τοῦ κεφιοῦ σας, ἐγώ θέλω μόνο τό χρυσό ποτήρι πού μ' αὐτό λειτουργοῦν οἱ καλόγηροι, γιά νά πίνω τό κρασί μου, ὅλα τά ἄλλα τά χρυσαφικά, ἀσημικά καί βίος, εἶναι δικά σας. Ὅποιος λιποτακτῇ θά τόν κρεμάσω ἀπό τ' ἄρμενα. Ἄν δέν τό πάρουμε καί τούτη τή φορά, θά σᾶς ἀφήσω στό νησί καί θά σαλπάρω γιά νά σᾶς παλουκώσουν οἱ γραικοί. Δέν σηκώνει ἄλλη ἀναβολή. Τ' ἀκούσατε καλά;»

Ἀλαλαγμοί καί ξεφωνητά ἦταν ἡ καταφατική ἀπάντηση τοῦ τσοῦρμου τοῦ μαύρου πειρατή. Ἡ βροντερή του φωνή ἀκούστηκε πάλι, κάνοντας νά σιγήσουν οἱ πάντες.

«Θά ἀράξουμε στό παλιό μας λημέρι καί, ὅταν σκοτεινιάσει γιά τά καλά, θά ξεκινήσουμε γιά νά τούς ριχτοῦμε τά βαθιά χαράματα, πού δέν θά μᾶς περιμένουν. Προσέξτε. Δέν πρέπει νά μᾶς βρεῖ ἡ μέρα, θά εἶναι ἡ καταστροφή μας. Γι' αὐτό δέν ἔχετε ἄλλη λύση. Ἡ θά τό πάρουμε στά γρήγορα καί θά κατηφορίσουμε στό καράβι ἢ θά μᾶς πάρουν χαμπάρι οἱ γραικοί τριγύρω καί ἐνωμένοι θά μᾶς πετσοκόψουν.

Ὁ πανοῦργος ἀρχιπειρατής τά κανόνισε ἔτσι ὥστε ἀπό τή μία ἡ λαχτάρα τοῦ πλιάτσικου, ἀπό τήν ἄλλη ὁ φόβος νά μήν ἀργήσουν καί χάσουν τή ζωή τους, τούς προετοίμαζε νά ἐνεργήσουν προσεκτικά καί μέ φανατισμό γιά νά ἐπιτύχει ἡ ἐπιδρομή. Στό Μοναστήρι, ἡ ζωή συνεχιζόταν κανονικά, ἡ προσοχή τῶν μοναχῶν ἦταν δοσμένη στίς κατανυκτικές ἀκολουθίες καί στίς προετοιμασίες. Τό βράδυ τῆς ἡμέρας αὐτῆς, οἱ μοναχοί, ὅπως κάθε βράδυ μετά ἀπό τό μεγάλο ἀπόδειπνο, τραβήχτηκαν στά κελιά τους γιά νά ἡσυχάσουν καί νά ξεκουραστοῦν ἀπό τόν κόπο τῆς ἡμέρας. Τό σκοτάδι εἶχε γιά καλά ἀγκαλιάσει τόν τόπο τριγύρω καί ἡ ἡσυχία πού ἀπλωνότανε ἦταν ἀπαλή καί γαλήνια. Τίποτα δέν προμήνυε τό κακό πού θά ἀκολουθοῦσε μέσ στή νύχτα αὐτή.

Στό λημέρι τῶν Σαρακηνῶν, τελείωναν οἱ προετοιμασίες γιά τήν ἐπιδρομή. Οὔτε φωτιά, οὔτε θόρυβος. Όλα γίνονταν μέσα στό σκοτάδι, ἀθόρυβα, γιά νά μήν ἀντιληφθεῖ τήν παρουσία τούς κανέναν τσομπάνος καί γίνει γνωστός στους κατοίκους ὁ ἐρχομός τους. Κατά τά μεσάνυχτα ξεκίνησαν γιά τό Μοναστήρι. Περπατοῦσαν σιγά, μέ προφύλαξη. Τό πᾶν ἦταν ὁ αἰφνιδιασμός. Τή διαδρομή τῶν τριῶν τετάρτων τήν ἔκαναν περισσότερο ἀπό δύο ὥρες. Δέν πῆραν τό μονοπάτι, ἀλλά μέσα ἀπό τά κτήματα καί τό δάσος. Ἐφτασαν σέ λίγη ἀπόσταση ἀπ' τό Μοναστήρι καί κρύφτηκαν στά δέντρα. Περίμεναν τήν κατάλληλη ὥρα.

«Εἶναι ὥρα», λέει τό πρωτοπαλίκaro τοῦ ἀρχιπειρατῆ. «Ὅλοι κοιμοῦνται, δέν θά μᾶς πάρει κανεῖς χαμπέρι».

«Ὅχι», λέει ὁ ἀρχιπειρατής, «εἶναι πολύ ἐπικίνδυνο. Μᾶς ἔχουν ἀποκρούσει μέ ζημιές πολλές φορές οἱ καλόγεροι. Μωρέ θά τούς ἤθελα στό τσοῦρmo μου τέτοια παλικάρια πού εἶναι. Ἀλλά δέν γίνεται, θά τούς χτυπήσουμε ὅταν δέν τό περιμένουν μέσα στήν ἐκκλησιά τούς τά χαράματα πού θά πάν' νά λειτουργηθοῦν. Τώρα εἶναι πολύ ἐπικίνδυνο. Θά μᾶς βάλουν στή μέση ἀπό τά μπουντρούμια τούς (κελιά) καί θά μᾶς λιανίσουν. Ξέρω ἐγώ. Μόνο νά μή σᾶς πάρουν εἶδηση, ἀλίμονό σας».

Οἱ ὥρες περνοῦσαν μέ τούς πειρατές ἔξω ἀπό τό Μοναστήρι νά καιροφυλαχτοῦν,

όταν τήν άπαλή σιγαλιά τής βαθιάς αύγής τήν έσκισε τό γλυκόηχο σήμαντρο τοῦ Μοναστηριοῦ, πού καλοῦσε τούς μοναχούς στήν όρθινή λειτουργία τής προηγιασμένης. Καλά – καλά δέν είχε σταματήσει τό σήμαντρο καί τά βαριά βήματα τῶν μοναχῶν ακούγονταν ρυθμικά πάνω στόν ξύλινο έξώστη τοῦ Μοναστηρίου, πού κατηφόριζαν γιά τόν ναό. Σέ λίγο καί πάλι ήσυχία. Όλοι οἱ μοναχοί είχαν συγκεντρωθεῖ στόν ναό.

Οἱ πειρατές περίμεναν λίγο ακόμη καί έπειτα, σιγά – σιγά, ξετρύπωσαν από τήν κρυψώνα τους καί πλησίασαν μέ πολλές προφυλάξεις τό τεῖχος τοῦ Μοναστηριοῦ. Τό πρωτοπαλίκaro ξετύλιξε από τή μέση τόν γάντζο, τύλιξε στά ἄγκιστρά του ένα μεγάλο πανί γιά νά μήν ακουστεῖ καθώς θά τό πετοῦσε πάνω στό τεῖχος νά γαντζωθεί, έκανε τόν γάντζο νά γυρίσει μερικές φορές γύρω από τό σῶμα του καί τόν πέταξε μέ δύναμη καί τέχνη πολύ ψηλά καί ἴσια στήν πλάτη τοῦ τείχους. Τράβηξε τό σχοινί γιά νά διαπιστώσει ὅτι έπίασε καλά, γύρισε, έκανε νόημα στόν ἀρχιπειρατή καί ἄρχισε νά ἀνεβαίνει μέ προσοχή.

Στό νόημα τοῦ πειρατῆ έτρεξαν ὅλοι στή μεγάλη καστρόπορτα τοῦ Μοναστηριοῦ, πού τό πρωτοπαλίκaro θά ἄνοιγε από μέσα. Σέ λίγο ὁ πειρατής μέ τόν γάντζο βρισκόταν στήν αὐλή καί, προστατευόμενος από τό βαθύ σκοτάδι, σύρθηκε ὡς τήν πόρτα καί, τραβώντας τό μεγάλο σύρτη, τήν ἄνοιξε. Σάν δαίμονες τής κόλασης, οἱ πειρατές ὀρμησαν μέ ἀλαλαγμούς μέσα στό Μοναστήρι καί μπῆκαν στήν ἐκκλησιά. Οἱ μοναχοί τά έχασαν καί, πρίν προλάβουν νά συνέλθουν, πέθαιναν σφαγμένοι από τούς μπαλτάδες τῶν Σαρακενῶν.

Ό Γαβριήλ, τό δόκιμο καλογεροπαίδι πού βρισκόταν στό Ἱερό του Ναοῦ, βοηθώντας τόν ἡγούμενο στά λειτουργικά του καθήκοντα, συνῆλθε κάπως γρηγορότερα καί, ἀνοίγοντας τό στενό παράθυρο τοῦ Ἱεροῦ, ἀναρριχήθηκε στή σκεπή τοῦ Ναοῦ. Όμως οἱ κινήσεις του δέν ξέφυγαν από τά μάτια τῶν Σαρακενῶν, πού, φοβούμενοι μήν τρέξει καί εἰδοποιήσει τριγύρω τους συνοικισμούς, βγήκαν έξω νά τόν κυνηγήσουν. Μερικοί κατόρθωσαν νά μισοανεβοῦν στή σκεπή μέ κάτι σκάλες πού είχαν ἀφήσει οἱ μοναχοί ἀποβραδís, ἀσβεστώνοντας τούς τοίχους τοῦ Μοναστηριοῦ.

Ἀλλά, Κύριε τῶν δυνάμεων! Ένας ἄνεμος καί μία βουή ακούστηκε ἀπ' τή σκεπή τοῦ Ναοῦ, ἡ ὁποία μετατράπηκε σέ φουρτουνιασμένο πέλαγος καί πάνω στ' ἀσπρισμένα κύματα ένας πελώριος στρατιώτης, ἄγριωπός, μέ σπάθα πού ἔβγαζε φωτιές, κινούσε καταπάνω στους πειρατές. Οἱ τρίχες τής κεφαλῆς τῶν πειρατῶν σηκώθηκαν σάν βελόνες καί μέ ἄναρθρες φωνές, ἀφήνοντας ὅπλα καί κλοπιμαία, ξεχύθηκαν στόν κατήφορο.

Ό μοναχός, βλέποντας τό μεγάλο αὐτό θαῦμα νά τόν σώζει, έχασε τίς αἰσθήσεις του. Όταν συνῆλθε, γλυκοχάραζε. Στήν ἀρχή τά είχε χαμένα. Μά τί συνέβη; ἀναρωτήθηκε. Σιγά σιγά ὅμως ἄρχισαν νά ἔρχονται στόν νοῦ τοῦ ὅλες οἱ φοβερές εἰκόνες πού διαδραματίστηκαν πρό ὀλίγου. Όταν ἀναλογίστηκε τά συμβάντα, σταυροκοπήθηκε τραυλίζοντας τό ἀπολυτίκιο τῶν Ταξιάρχῶν. Κατέβηκε έπειτα κάτω καί μπῆκε στόν ναό. Τό αἷμα τοῦ πάγωσε βλέποντας ὅλους

τους συντρόφους του σφαγμένους. Τό σῶμα του κέρωσε καί τά πόδια του ἔμειναν καρφωμένα στό δάπεδο. Ἐμεινε στή θέση αὐτή πολλή ὥρα μέ τά μάτια του ὀρθάνοιχτα καί τρομαγμένα. Ὁ ἱερός χώρος του ναοῦ, πού πρίν ἀπό λίγο εὐωδίαζε ἀπό τό θυμίαμα καί τόν ζωντάνευαν οἱ ψαλμωδίες τῶν μοναχῶν, τώρα ἔμοιαζε μέ κοιμητήρι. Ἐνα ἀπαλό χαῖδεμα τῆς πρωινῆς αὐρας, πού τρύπωσε ἀθόρυβα ἀπ' τό ἀνοιχτό παράθυρο πού εἶχε ἀφήσει ὁ μοναχός στήν προσπάθειά του νά σωθεῖ τόν συνέφερε. Κοίταξε τριγύρω του, σάν νά ξυπνοῦσε ἐκείνη τή στιγμή, καί ἔπειτα ἔτρεξε μέ ἀγωνία καί γονάτισε στόν καθένα αἰμόφυρτο σύντροφό του μέ τήν ἐλπίδα ὅτι θά ἔβρισκε ἔστω καί ἕναν ζωντανό. Οἱ ἐλπίδες του ὅμως διαψεύστηκαν. Οἱ μοναχοί, ὅλοι, ἦταν ἄψυχοι.

Μέ ξεχειλισμένη τήν ψυχή του ἀπό θλίψη γιά τόν χαμό τῶν συντρόφων του καί τή σκέψη του θολή ἀπό τά συμβάντα, ξαναχάνει τίς αἰσθήσεις του. Κρατήθηκε ὅμως τήν τελευταία στιγμή μέ πείσμα. Ἐσυρε τά βήματά του στό εἰκονοστάσι του Ἀρχαγγέλου καί σχεδόν κρεμάστηκε σ' αὐτό μέ τά δύο του χέρια γαντζωμένα στίς γωνιές του. Σήκωσε μέ κόπο τή ματιά του στήν εἰκόνα του Ἀρχαγγέλου καί νοερά ζήτησε βοήθεια καί φώτιση.

Τό τρεμουλιαστό, ἱλαρό φῶς τῶν κανδηλιῶν, χάιδευε κυματιστά τό πρόσωπο του Ἀγίου. Ἐνίσωσε κάτι ἰσχυρό νά διαπέρνα ὅλο του τό εἶναι, νά τόν δυναμώνει. Μέσα ἀπό τίς κυματιστές σκιές τῆς εἰκόνας, σιγά σιγά τά μάτια του ἔβλεπαν τό πρόσωπο του Ἀρχαγγέλου, ἕνα πρόσωπο! Θεέ μου! Ἀέρινο, ζωντανό, ὑπερκόσμιο!

«Ταξιάρχη μου, Ταξιάρχη μου», σχεδόν κραύγασε. «Τίς ψυχές τῶν ἀδελφῶν μου μοναχῶν πάρε στά χέρια Σου ἐσύ καί πᾶν πλημμέλημα ἢ ἀνόμημα τόν Κύριο παρακάλεσε νά συγχωρήσει».

Τό πρόσωπο του Ἀρχαγγέλου γλύκανε. Ὡ τί θεϊκή γλύκα! Ἀρχισε νά γαληνεύει καί ἡ δική του ψυχή. Ἀχ, νά μπορούσε νά ἀπεικονίσει κάπου τήν ἐξαίσια αὐτή μορφή. Νά τήν κάνει εἰκόνα. Ὅμως δέν γνώριζε ἀπό ἀγιογραφία καί οὔτε καν τά στοιχειώδη ὑλικά δέν εἶχε γιά μία τέτοια ἐργασία.

«Γιατί; Γιατί; Ταξιάρχη μου νά μή μπορῶ ὁ ἁμαρτωλός;», μονολογοῦσε.

Ἐσφίξε μέ ἀπόγνωση τά δάκτυλά του σφιχτά καί ἐνίσωσε τά νύχια του νά χώνονται στίς σάρκες του. Πόνεσε, ἄνοιξε τά δάκτυλά του, κοίταξε μέσα στήν παλάμη του. Πάνω στή λευκή ἐπιδερμίδα, δύο-τρεῖς σταγόνες αἷμα σάν ρουμπινένιες μικρές χάντρες. Τίς κοίταξε ἀφηρημένα καί ἀπότομα, σάν νά ἀνακάλυπτε κάτι τό σπουδαῖο, κάτι τό συγκλονιστικό, φώναξε:

«Αἷμα, Αἷμα. Αὐτό εἶναι. Εὐχαριστῶ, Ταξιάρχη μου, εὐχαριστῶ». Καί ἀφοῦ ἔκανε τό σημεῖο του Σταυροῦ, βιαστικά, σάν σίφουνas, ὄρμησε ἔξω ἀπό τό Ναό, ἀνηφόρησε τίς σκάλες καί χώθηκε στό κελάρι του. Σέ λίγο ἔβγαινε βιαστικά κρατώντας μία πήλινη λεκάνη καί ἕναν σπόγγο. Μπήκε στόν ναό. Ἐκεῖ, μέ μεγάλη προσοχή καί εὐλάβεια, ἄρχισε νά συγκεντρώνει τό αἷμα τῶν μοναχῶν μέσα στή λεκάνη, μουρμουρίζοντας:

«Σ' εὐχαριστῶ Ταξιάρχη μου, σ' εὐχαριστῶ πού μέ φώτισες καί μ' ἔδειξες τόν

τρόπο». Καί ἀποτεινόμενος στους νεκρούς του συντρόφους:

«Ἀγαπημένοι μου ἀδελφοί, τό αἷμα σας δέν θά πάει χαμένο. Μ' αὐτό θά φτιάξω τήν εἰκόνα τοῦ Ἀρχαγγέλου Μιχαήλ, γιά νά τόν εὐχαριστήσω ἀπό μέρους σας, πού μεταφέρει στά ἅγια Του χέρια, τίς ψυχές σας στόν Δημιουργό».

Ὅταν τελείωσε τήν περισυλλογή τοῦ αἵματος, βγῆκε πάλι ἀπό τόν ναό γιά νά γυρίσει σέ λίγο ἔχοντας μέσα σέ μία μεγάλη χωμάτινη κούπα φιλοκοσκινισμένο ἀσπρόχωμα. Τήν ἔθεσε κοντά στή λεκάνη μέ τό αἷμα, ἀνασηκώθηκε, ἔφερε τά βήματά του κοντά στό εἰκονοστάσι τοῦ Ἀρχαγγέλου, ἔκανε τρεῖς μετάνοιες, ἀσπάσθηκε τήν εἰκόνα καί εἶπε:

«Ἀρχάγγελε μου, σέ παρακαλῶ, βοήθησε μέ. Ξέρεις ὅτι δέν ἔχω ἰδέα ἀπό τέτοιου εἴδους ἐργασίες καί, ἂν τό ἀποφάσισα, ἦταν μέ τή δική σου φώτιση. Σέ παρακαλῶ, σέ ἱκετεύω, κράτησέ μου τά χέρια».

Ἔκανε καί πάλι τόν σταυρό του, ἔσκυψε πάνω στίς δύο κοῦπες καί ἄρχισε νά πλάθει πηλό μέ τό αἷμα τῶν μοναχῶν καί τό ἀσπρόχωμα. Σέ λίγο ἡ μεγάλη χωμάτινη λεκάνη εἶχε γεμίσει ἀπό ἓνα σκοῦρο ροδακινόχρωμο πηλό.

Ὁ μοναχός ἀνασηκώθηκε, ἔστρεψε τό πρόσωπο τοῦ ψηλά, ζήτησε τή βοήθεια τοῦ Ἁγίου Θεοῦ καί τοῦ Ἀρχαγγέλου Του, Μιχαήλ, ἔκανε τόν σταυρό του καί ἄρχισε μέ τρεμάμενα χέρια νά φιλοτεχνεῖ τήν εἰκόνα τοῦ Ἀρχαγγέλου. Μέ τίς πρῶτες κινήσεις ἄρχισε νά ζεῖ ζωηρά τά γεγονότα τῆς σκεπῆς. Τά τρεμάμενα, στήν ἀρχή, χέρια τοῦ ἄρχισαν νά γίνονται σταθερά, νά δουλεύουν μέ σιγουριά, ταχύτητα καί χάρη, λές καί κάποια ἀόρατη δύναμη τά βοηθοῦσε. Τό πρόσωπο τοῦ Ἀρχαγγέλου τῆς σκεπῆς, τό ἀγριωπό μά καί θεϊκό μαζί, ἦταν θαρρεῖς μπροστά του, ὀλοζώντανο, μέ κάθε λεπτομέρεια. Αὐτό τόν βοηθοῦσε νά ἀνατυπώνει τά χαρακτηριστικά του πάνω στόν αἵματοπότιστο πηλό μέ μεγάλη εὐχέρεια.

Πέρασε πολλή ὥρα ἐργαζόμενος κι, ὅταν σταμάτησε γιά λίγο καί κοίταξε ἀπό κάποια ἀπόσταση τό ἔργο του, ἔμεινε κατάπληκτος ἀπό τήν ἀπόλυτη ὁμοιότητα τῶν χαρακτηριστικῶν τοῦ Ἀρχαγγέλου

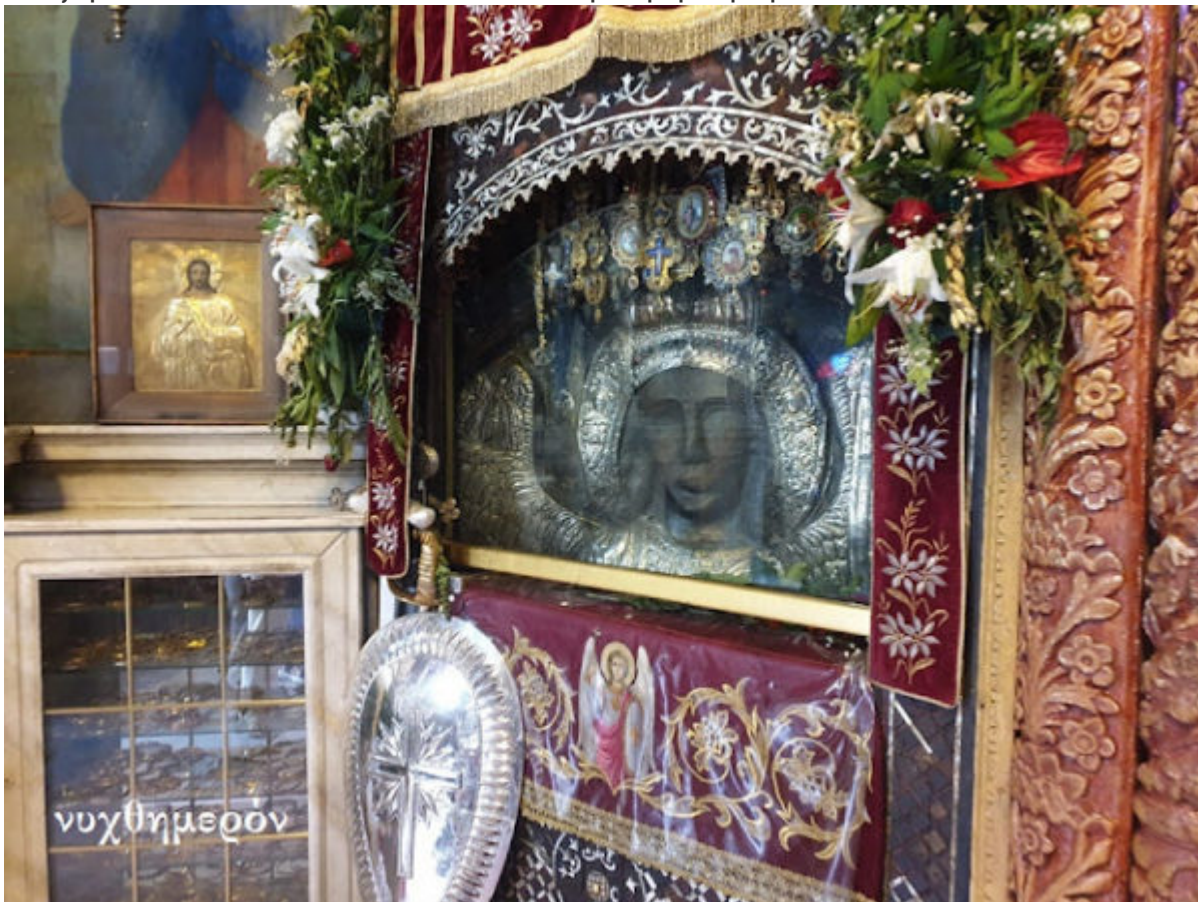
τῆς σκεπῆς. Κοίταξε ἔπειτα τή χωμάτινη λεκάνη καί τότε συνειδητοποίησε ὅτι ὁ πηλός εἶχε μείνει ἐλάχιστος. Θεέ μου! Καί δέν εἶχε φτιάξει παρά τό πρόσωπο τοῦ Ἁγίου, τίς φτεροῦγες Του καί τήν πύρινη ρομφαία. Πάνω στήν ἔνταση καί τήν προσπάθεια ν' ἀπαθανατίσει τά χαρακτηριστικά του Ἁγίου, δέν πρόσεξε τό ὑλικό του πηλοῦ πού λιγόστευε. Νά χαλάσει ὅ,τι ἐφτίαξε καί νά ξαναρχίσει ἀπό τήν ἀρχή; Ἀδύνατον. Δέν ἦταν πιά βέβαιος ὅτι θά πετύχαινε αὐτό πού τώρα ἐμπρός του καμάρωνε εὐχαριστημένος.

Μά τότε; Ἔσκυψε, πῆρε τόν ὑπόλοιπο πηλό, καί ὅπως ἀκριβῶς ἓνα ἄπειρο παιδί ζωγραφίζει σέ χαρτί ἓνα ἀνθρώπινο σῶμα, σχεδιάζοντας τόν κορμό, τά χέρια καί τά πόδια τοῦ ἀνθρώπου, μέ μία μόνο χονδρή κοντυλιά, ἔτσι καί κεῖνος μέ τόν λίγο πηλό πού τοῦ ἔμεινε, σχεδίασε τό ὑπόλοιπο σώματος Ἀρχαγγέλου, πολύ ἄτεχνο μέν ἀπό τό λαιμό καί κάτω, ἀλλά ὀλοκληρωμένο. Τό βλέπουμε καί σήμερα ὅταν

ανοίξουμε τό ασφαλισμένο κουβούκλιο τοῦ Ἀρχαγγέλου πού κρύβει τό ὑπόλοιπο σῶμα Του.

Πολλές ἑκατοντάδες χρόνια πέρασαν ἀπό τότε πού ἡ ἀνάγλυφη εἰκόνα τοῦ Ἀρχαγγέλου μέ τό σκοῦρο αἱμάτινο χρῶμα τῆς παραμένει ἀναλλοίωτη, ζωντανή, μακριά ἀπό τόν νόμο τῆς φθορᾶς καί τοῦ χρόνου. Μακριά ἀπό τή φθορά τοῦ ἀσπασμοῦ χιλιάδων πιστῶν πού κάθε χρόνο κατακλύζουν τόν Ἱερό Ναό Του καί χαϊδεύουν καί σκουπίζουν πολλές φορές μέ βαμβάκι (!) τόν ἰδρώτα τοῦ προσώπου Του καί τά δάκρυά Του. Ἀκόμη δέ ἐπικολλοῦν στό μέτωπο καί στά μάγουλά του νομίσματα μεταλλικά παντός εἶδους, τά ὁποῖα σημαδεύουν τό πρόσωπό Του, ἀλλά τά σημάδια αὐτά ἐξαλείφονται ἔπειτα. Ὅλα αὐτά εἶναι ἄρκετά νά πείσουν κάθε χριστιανό, μέ πόση χάρη, ἀγάπη καί ἐνδιαφέρον ἀγκαλιάζει ὁ Ἀρχάγγελος Μιχαήλ τή χειροποίητη ἀνάγλυφη εἰκόνα Του.

«Πάντας τούς τήν θείαν καί σεπτήν, Σοῦ ἀσπαζόμενους εἰκόνα, Μιχαήλ Μέγιστε Πάσης ἀπολύτρωσαι ὀργῆς καί θλίψεως καί θανάτου ἀπάλλαξον, πικροῦ αἰφνιδίου, καί δεινῆς κακώσεως, σοφέ Ταξίαρχε, ὅπως προστασίαις Σου θεαίαις, πάντοτε σωζόμενοι πόθω, τό σεπτόν Σου ὄνομα γεραίρομεν».

νυχθημερόν

νυχθημερόν

νυχθημερόν